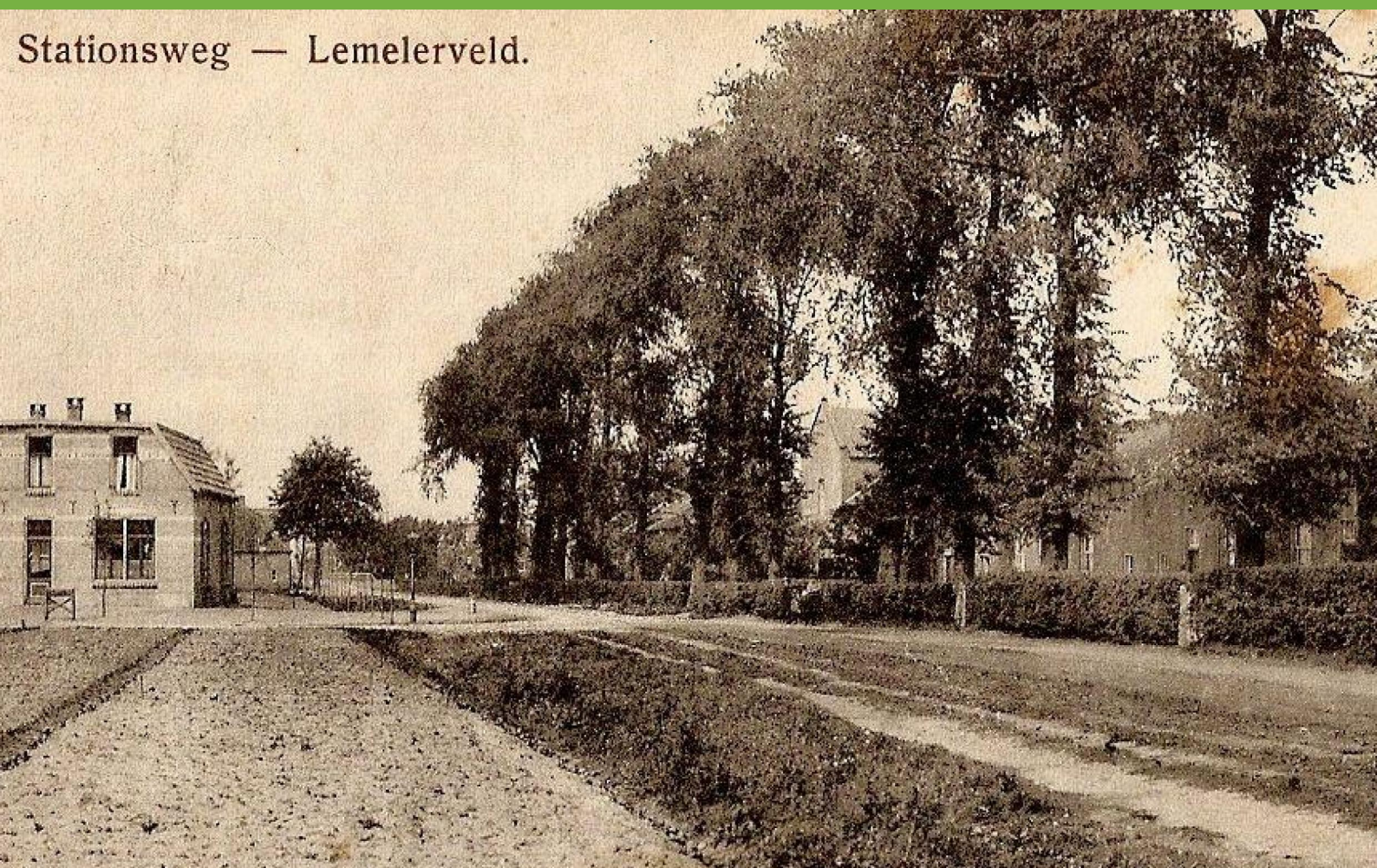

HISTORISCHE ROUTE LEMELERVELD

ROUTE 4,7 km

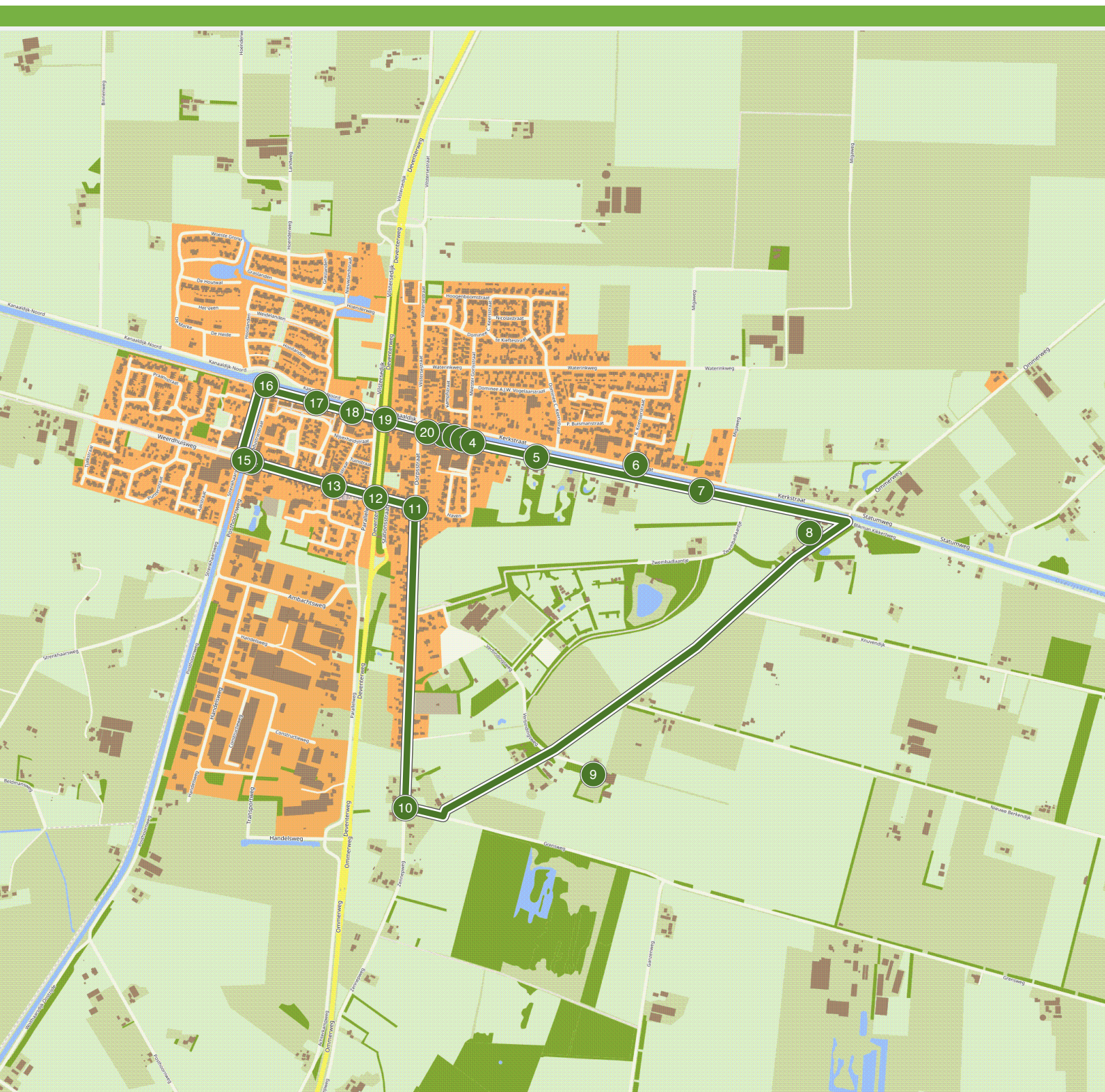
Stationsweg — Lemelerveld.

Een historische route door Lemelerveld met als thema: van oude dingen die voorbij gaan. Langs kunstwerken, historische gebouwen, de Sukerbietenbrug en met mooie verhalen uit het verleden. Deze route is getest door stichting 'Groen & Handicap'

De route is gemaakt door Historische Werkgroep Lemelerveld en gevuld door Marjolein Wessels. Voor informatie: lemelerveld@historischekringdalfsen.nl

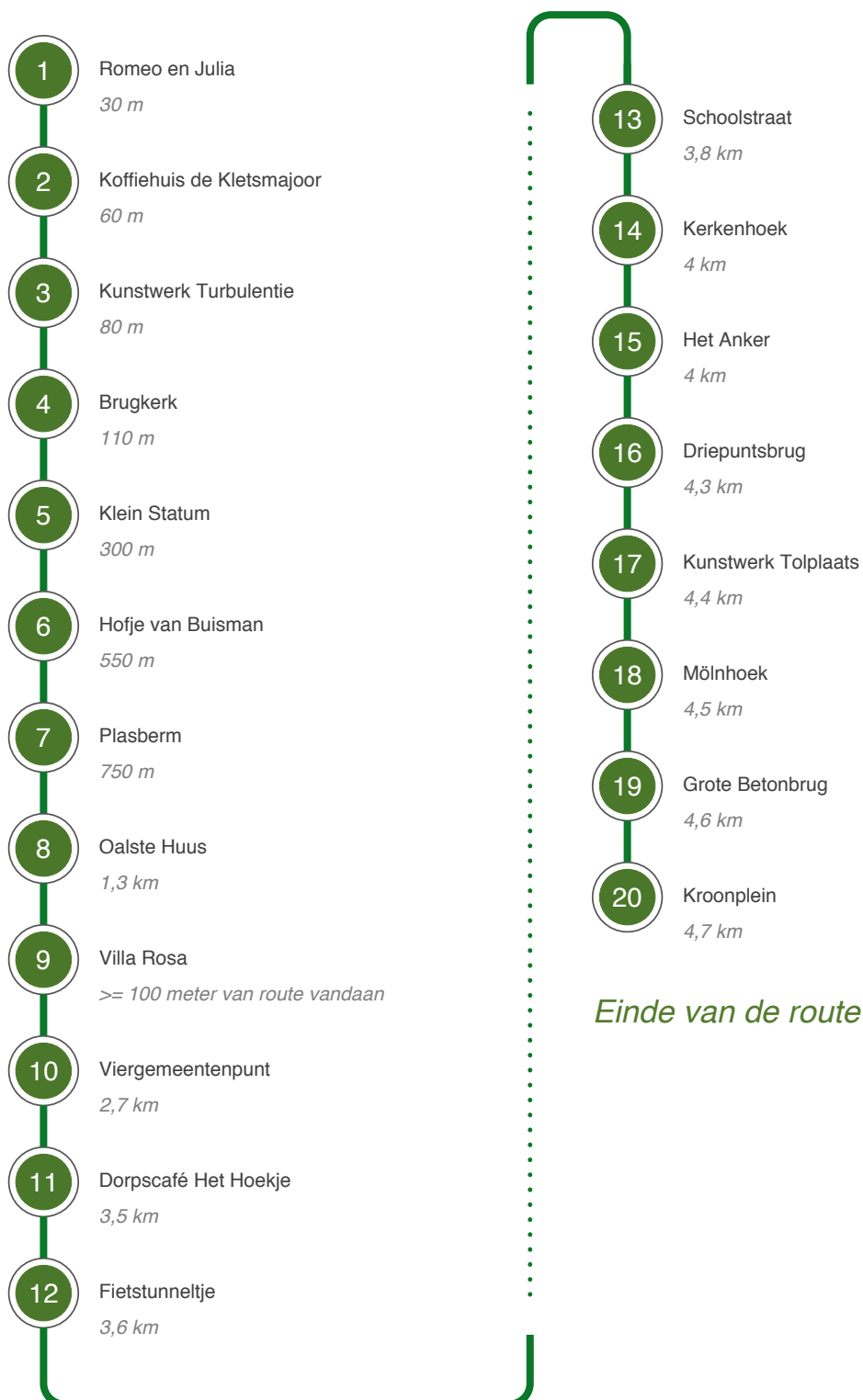
Historische Route Lemelerveld

Historische Route Lemelerveld

Hoe kom ik bij het startpunt?

Lemelerveld ligt aan de N348 halverwege Raalte en Ommen. Start bij het Kunstwerk Romeo en Julia op het Kroonplein van Lemelerveld.

Historische Route Lemelerveld

4,7 km

1

Romeo en Julia

Romeo en Julia

Kunstwerk uit 1995 van Luk van Soom, geboren in 1956 in Turnhout (België). Het beeld is drie meter hoog en gemaakt van brons. In de bronzen sokkel zitten waterspuiters.

Nieuw hart Lemelerveld

Het dorpscentrum van Lemelerveld is in 1995 aangepast door 'overkluizing' van het kanaal. In dat jaar is ook het beeld geplaatst

op het Kroonplein: het vernieuwde hart van Lemelerveld.

2

Koffiehuis de Kletsmajoor

Koffiehus de Kletsmajoor

Koffiehus de Kletsmajoor is in juni 2012 van start gegaan op initiatief van Kulturhus de Mozaïek. De Kletsmajoor is gevestigd op de plek van het voormalig postkantoor van Lemelerveld.

Knipoog naar verleden

Een kleine knipoog naar dit verleden is terug te zien in de inrichting van het koffiehuis. Mensen kunnen bij hier terecht voor een kopje koffie, een broodje en natuurlijk een praatje.

Koffiehus de Kletsmajoor is een ontmoetingsplek met een maatschappelijke en sociale functie. Alle werknemers en de leden van de stuurgroep werken in en om de Kletsmajoor op vrijwillige basis.

Kunstwerk Turbulentie

Kunstwerk Turbulentie

Kunstwerk Turbulentie is gemaakt in 2004 door Bert Meinen. Het is onthuld door Prinses Margriet tijdens de opening van Kulturhus De Mozaïek. In het Kulturhus vinden allerlei sociaal-culturele activiteiten plaats voor jong en oud.

Brugkerk

Brugkerk Lemelerveld

Op de plek waar nu de Brugkerk staat, werd in 1866 de stoombeetwortelsuikerfabriek gevestigd door Oeds Oenes van den Berg en Dirk Blikman Kikkert.

Suikerfabriek

In de periode van 1866 tot 1870 werden de eerste arbeiderswoningen gebouwd en was het ontstaan van Lemelerveld een feit. De suikerfabriek is tot 1917 volop in bedrijf geweest. De suikerbieten werden aangevoerd over het Overijssels kanaal.

Brugkerk

De Brugkerk werd gebouwd in 2002 en is in gebruik genomen op 26 oktober 2003. Het gebouw is ontworpen door architect G.J. van den Belt te Dalfsen. Voorin het gebouw is de ontmoetingsruimte: 'voorhof'. Daarachter ligt de kerkzaal.

Hof van Eden

De kerkzaal heeft vier lichtkoepels in de oorspronkelijke kleuren rood, blauw, wit en geel die zich richten naar de vier windstreken. Twee gangen aan weerszijden voeren naar de tuin: de 'hof van Eden'. Rondom de kerkzaal is een zuilengalerij.

Klein Statum

Klein Statum

Deze fraaie villa is in 2010 officieel op de gemeentelijke monumentenlijst geplaatst. Klein Statum werd oorspronkelijk gebouwd voor de familie Kingma, eigenaar van roomboterfabriek Statum (1872) in Lemelerveld.

Gekroonde Beetwortel

Later werd Klein Statum de woning van J.R. Kampf, indertijd directeur van de suikerfabriek. Vervolgens was het gebouw vele jaren het domein van Bart Schaapman van De Gekroonde Beetwortel.

Hofje van Buisman

Hofje van Buisman

Het Hofje van Buisman was voorheen het kerklokaal van de Hervormde Gemeente in Lemelerveld. Dit kerkje is gebouwd in 1906. Piet Buisman was hier godsdienstonderwijzer van 1890 tot 1920. De kerk heeft dienst gedaan tot 2003.

Expositieruimte

Op particulier initiatief is dit authentieke gebouw gerenoveerd. Het kan nu gebruikt worden als expositieruimte, voor trouwplechtigheden, concerten en intieme feestjes.

Naast dit prachtige kerkje staat het jeugdgebouw (1937) dat inmiddels verbouwd is tot woonhuis. De gevel is nog in oorspronkelijke staat.

Plasberm

Plasberm

In 2008 heeft het Waterschap Groot Salland samen met Gemeente Dalfsen en Plaatselijk Belang Lemelerveld - Dalmsholte hier een plasberm aangelegd (zie ook informatiebord bij voetgangersbrug).

Wandelpad

Een plasberm is een verbreding van de kanaaloever dat als jaagpad diende om schepen voort te laten trekken door scheepsjagers met of zonder paard. Nu kan erover gewandeld worden, vanaf het voetbrugje tot de Heideparkbrug.

scheepsjager bij een rollepaal

Oalste Huus

Oalste Huus

Op een steen in de gevel van de woning op nummer 7 staat vermeld dat hier op 15 juni 1854 de eerste steen is gelegd van het landhuis Heidepark door Dirk Blikman Kikkert en zijn echtgenote Johanna Bartha van Raalte.

Landgoed Heidepark

Dirk Blikman Kikkert, geboren in 1813 aan het Singel in Amsterdam, bouwde hier het landhuis en landgoed Heidepark in het veld van Lemele (Lemelerveld).

Grote ondernemers

Dirk BK behoorde met J.H. Rovers (Amsterdamse houtkoopman) en de broers Marten en Reiner Kingma (zuivelfabrikanten uit Makkum) tot de grote ondernemers die ons dorp hebben opgebouwd.

9

De bluswerkzaamheden namen ongeveer twee uur in beslag. dlv 05-06-1989

In 1865 nam Dirk BK deel in de door zijn schoonzoon Oeds Oenes van den Berg gestichte stoombeetwortelsuikerfabriek. Hij liet grote stukken heide- en broekgronden ontginnen, o.a. ten behoeve van de bietenteelt. Dirk BK overleed hier in 1868.

Villa Rosa

Villa Rosa

Villa Rosa was van oorsprong een directiewoning van de suikerfabriek. Later werd het vele jaren bewoond door de familie Kingma.

10

Viergemeentenpunt

Viergemeentenpunt

Op deze driesprong ligt het viergemeentenpunt. Tot 1997 behoorde Lemelerveld bij vier gemeenten: Raalte, Heino, Dalfsen en Ommen. Het kunstwerk De Kruiskuil herinnert aan deze tijd.

Symbol

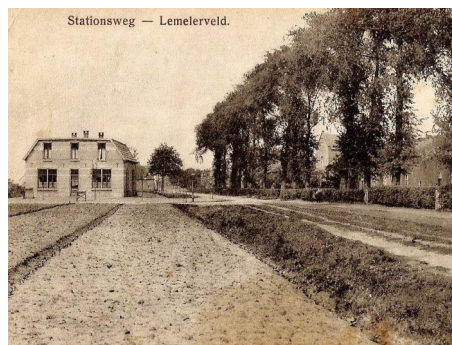
De vier schijven van De Kruiskuil symboliseren de vier gemeenten die lange tijd samen een vinger in de Lemelerveldse

pap hadden. Lemelerveld hoort nu bij de gemeente Dalfsen.

Dorpscafé Het Hoekje

Café 't Hoekje

Op deze plek ziet u één van de oudste dorpscaféetjes van Lemelerveld. Aan de linkerzijde, waar het tunneltje ligt, lag de lokaalspoorlijn van Deventer naar Ommen. Lemelerveld had een groot station aan de huidige Stationsstraat.

Spoorlijn

Hier lag van 1910 tot 1935 de spoorlijn. De rails werd in 1937 opgebroken en vanaf 1952 werd de provinciale weg S-11 (nu N348) op het tracé aangelegd.

Fietstunneltje

Fietstunneltje

Rechts café 't Hoekje, links de oversteek over de S-11. Het heeft in de jaren zestig nogal wat voeten in de aarde gehad voordat hier een veilige onderdoorsteek in de Schoolstraat werd gerealiseerd.

Opening

In november 1964 waren vier burgemeesters (Ommen, Raalte, Heino, Dalfsen) aanwezig bij de opening van de fiets- en voetgangerstunnel.

Schoolstraat

Zusters van het Heilig Hart

In 1932 namen de Zusters van het Heilig Hart hun intrek in het nieuw gebouwde klooster aan de Schoolstraat. Tegelijk werden ook een meisjesschool en een naaien bewaarschool geopend.

Gebouwencomplex

Voor die tijd betekende dat voor een dorpje als Lemelerveld een heel gebouwencomplex. De katholieke scholen werden gesplitst. De meisjes gingen naar de school van de zusters (H. Hart van Mariaschool).

Jongensschool

De H. Hartschool op de hoek van de Schoolstraat en de Posthoornweg, werd een jongensschool. Dat zou zo blijven tot 1969 toen jongens en meisjes weer 'gemengd' naar school gingen en op alfabetische volgorde over de beide scholen werden verdeeld.

Woningen

In de jaren tachtig van de vorige eeuw moesten deze gebouwen plaats maken voor de huidige woningen.

Kerkenhoek

Winkel Wagenmans

Vroeger bevond zich hier de winkel van Wagenmans. Van 1934 tot 1939 deed hier familie Campmans de nering. De foto uit de jaren '30 laat de winkel zien vanuit de Schoolstraat. Rechts op de foto bakkerij Zwakenberg.

Bakkerij Zwakenberg

Aan de overkant van het Deventer Kanaal, gezien vanaf de winkel van Campmans, bevond zich in de jaren '30 Bakkerij Zwakenberg. De panden zijn inmiddels vele malen verbouwd, maar staan nog wel op dezelfde locatie.

15

Het Anker

Het Anker

Deze vlotbrug in het Deventer Kanaal werd destijds gedraaid door de familie Legebeke. Op en bij deze brug zijn in het verleden veel ongelukken gebeurd, zoals het ongeval in 1934 met acht paarden, waarvan er zeven verdronken.

Vervangen

De vlotbrug werd in 1947 vervangen door een ijzeren ophaalbrug, die in 1974 plaats moest maken voor de huidige vaste oeververbinding. Op de foto is ook de katholieke kerk zichtbaar, gebouwd in 1884 en hier nog zonder toren. De toren kwam in 1909.

16

Driepuntsbrug

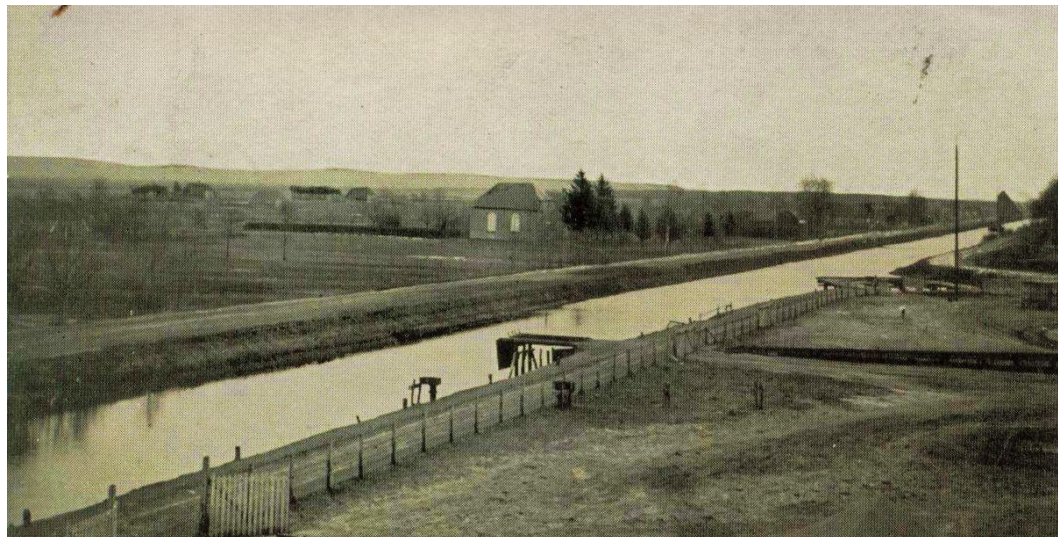
Overijssels Kanaal

In 1850 werd door Koning Willem III toestemming verleend om dit kanaal te graven. In 1851 werd met het enorme karwei begonnen door 532 arbeiders, die 15 cent per kubieke el afgegraven grond kregen uitbetaald. Een el was ongeveer gelijk aan een meter.

Spade en houten kruiwagen

Er werd gewerkt met spade en houten kruiwagens, gemiddeld 10 uur per dag. De grond werd gebruikt voor de kanaaldijken. Op 1 augustus 1853 werd het deel Zwolle - Dalmsholte - Hancate opengesteld.

Zijkanaal

Op 7 september 1858 volgde de openstelling van het zijkanaal Dalmsholte (Deventer Punt) - Raalte - Deventer. Tot ongeveer 1956 voeren schepen door het kanaal met suikerbieten, turf, zand en kunstmest.

Waterbeheer

De kanalen Zwolle-Vroomshoop en Lemelerveld-Raalte werden in 1964 gesloten en overgedragen aan het Waterschap Salland. Tegenwoordig wordt het kanaal gebruikt voor afwatering en waterbeheer.

17

Kunstwerk Tolplaats

Kunstwerk Tolplaats

Met zijn ontwerp voor Tolplaats verbindt landschapskunstenaar Ben Raaijman de geschiedenis van het Overijssels Kanaal met Lemelerveld.

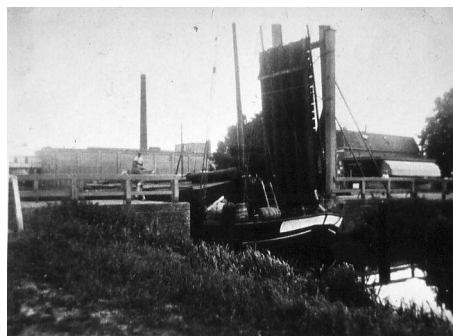
Tolheffing

Geïnspireerd door de tolheffing op het kanaal is Tolplaats een kunstwerk geworden waarbij verbinding, ontmoeting en beleving centraal staan. Een werk dat door de

bewoners niet alleen bewonderd maar ook functioneel gebruikt kan worden.

Reeks

Tolplaats maakt deel uit van een reeks kunstwerken in de openbare ruimte verspreid over de provincie Overijssel. Thema's uit de historische canon (in dit geval het Overijssel Kanaal als historische verbindingsweg) vormen daarbij het vertrekpunt.

Openbare rijkdom

De Tolplaats is onthuld op 17 december 2014. Kunstenaar Ben Raaijman: "Ik wilde deze plek openbaar maken door er vorm aan te geven. Zie het als openbare rijkdom voor de gemeenschap."

18

Mölnhoek

Mölnhoek

De molen van Lemelerveld In 1864 bouwde Gerrit Jan Lantink hier zijn windkorenmolen. Hij plaatste de molen in een gebied waar men sinds kort begonnen was met ontginning van de woeste gronden.

Windvang

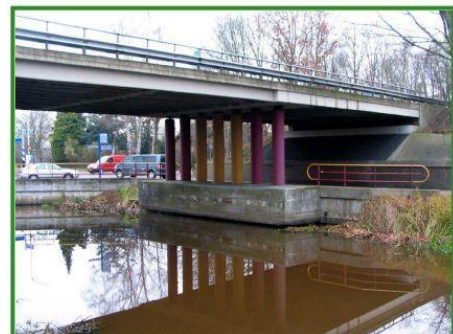
Het hele gebied rondom de molen bestond uit vlakke veldgronden. Voor een goede windvang was daarom een grondzeiler voldoende. Op plaatsen waar bomen of gebouwen stonden moest een hoge en dure stellingmolen gebouwd worden.

In 1907 kwam de molen in bezit van J.H. Jansen. In 1920 is de molen ontmanteld en werd in 1925 afgebroken.

Grote Betonbrug

Grote Betonbrug

In de jaren vijftig van de vorige eeuw werd over het tracé van lokaalspoorlijn Deventer - Raalte - Lemelerveld - Ommen de betonweg S-11 aangelegd. In 1955 werd een grote betonbrug over het kanaal gebouwd.

Sukerbietenbrug

De Lemelerveldse ijzerfabriek (NIJL) heeft destijds meegewerkt aan de brug. In 2014 kreeg de brug een nieuw brugdek. Ook werden de onderdoorgangen breder gemaakt. Inmiddels heeft de brug een nieuwe naam: de 'Sukerbietenbrug'.

Kroonplein

Kroonplein

Dit is het oude dorpscentrum bij de Ellenbroeksbrug (de dorpsbrug). Links de winkel van Schaapman (De Gekroonde Beetworte), in het midden Café Reimink en rechts bakkerij Timmerman (nu bakker vd Most). De windkorenmolen stond hier van 1864 tot 1925.

Tussen de winkel en het café ligt de Dorpsstraat.